

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

PERCZEL

tábornokunk betört a' római sánczokon.

Folyó hó 7-én Goszpodinczénél az ellenség több erős redouteokkal bővített római sánczoknál, mintegy 12 ágyuval, 's több ezer részint szervian, részint határórbeli, részint Sz. Tamásról és Turiáról oda menekült rácz fegyveresekkel gátolá seregünk előhaladását, mind a' mellett déli 12 órától 4-ig tartott kemény tüzelés után végre rohammal sikerült a' sánczokon áttörni, mire az ellenség hanyathomlok megfutamlott. És így a' híres római sánczok is elfoglaltatván, egyuttal 8 ágyu (ezek közt egyik 18 fontos) birtokunkba jutván, a' fanatizált csajkásoknak meghódítása is pár nap alatt remélhető.

Ez alkalommal különösen a' szegedi hős zászlóalj, a' derék Földvári őrnagy vezérlete alatt, tüntette ki magát; dicsérettel említették a' 3-dik sz. huszár ezredbeliek egyik csapata is.

Ismét tömérdek marha 's ló jutott birtokunkba.

Veszteségünk 4 halott 's mintegy 10 sebesült; az ellenség részéről néhány százan estek el, 's egy császári tiszt fogolylyá tétetett.

Kelt Debreczenben apr. 10. 1849.

A' honv. bizottmány.

A' honvédelmi bizottmány elnöke következő tudósítást küldött a' honv. bizottmányhoz.

Főhadiszállás Gödöllő, apr. 7. 1849.

A' dicsőség napjait éljük! melyeknek nemes hazafi vérrel vásárolt babérjaiból e' nemzet szabadsága fog felvirágozni.

A' ki ismeri e' vidéket, a' ki látja a' borzasztó erősségeket, miket e' tájon a' természet megszaggatott szoros völgyekből, hegyekből és erdőkből alkotott, 's mellé képzelet az osztrák zsarnokságnak, a' kevély Windischgrätz vezérlete alatt egyesült egész erejét, és meggondolja, hogy ily vidéken 's ennyi ellenség ellenében harmadnap alatt Jász-Berényből folytonosan csatázva i-

dáig jutánk győzedelmesen, 's dicsőséges seregeink szárnyai Jász-Berényből harmadnap alatt a' Dunáig kergeték az elbizakodott ellenséget, 's czirkáló huszáraink most is a' Duna körül járnak: annak, ha magyar, büszkén kell felemelni fejét, mert megélte e' szolgasággal fenyegetett nemzet dicsőségének legszebb napjait. De vezéreink 's e' vitéz hadsereg nem ismernek fáradságot, nem kívánnak pihenést, míg hazánk szent földén egy ellenség van, holnapra is azon jelszavunk van, a' mely tegnap volt, 's e' szó „előre!“

Ez azon hallelujah, melylyel az emberiség megváltójának feltámadási napját a' szabadság istenének szent oltára előtt megünnepeljük.

Ennyit előleges örvendetes jelentésül.

Késő éjjel van, 's én fáradtan, de nyugodt kebellemel azon nyoszolyában hajtom álomra fejemet, melyből ma reggelriadva szökött ki Windischgrätz, futásban keresve menedéket, az igazságos istennek, hadseregünk vitézségében nyilatkozó bosszúja elől.

A' honv. bizottmány elnöke,

Kossuth Lajos.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár, apr. 12-ke. Szép látvány-nak lehetünk ma tanui. Egy vidéki törpe, zömök ifjoncz katonának akart be állani, de a' tiszt, kinek ajánlá magát nem vette be. A' szegény, mint a' ki leghőbb ohajtását, reményét füstbe menni látta, nagy bűnnek eresztte magát. Egy polgártársunk később- magára vonván figyelmét ez ifjunak méj fájdalma, kinek bánatos árcán nagy cseppekben omlának le könnyei kezében tartott kenyérére, mellyet mint egy gép öntudatlanul falatozott, mig lelke figyelme másfelé járt-szavával felriasztván önkivületéből, kérdi, hogy mi baja? Elmondja, hogy katonának akar állani, hogy nem veszik be mert kicsiny, pedig — így szól tovább — feljebb emelve hangját az elkéseredett lelkesedés irigy szó 's tagmozdulat jeleivel, 3 előtte elmenő magas u-joncra mutatva, akármit csináljanak velem, ha mind e' hármat földre nem teriteném 's kétszer meg nem tölteném addig a' puskám, mig ök egy-

szer. "Említett polgártársunk elment mindjárt vele a' besoroló tiszthez, elbeszélte mit látott 's hallott 's a' mi ifjúnak már honvéd 's öröme kimondhatatlan!

De ez csak egy példa azon sok közül, melyeket a' Királyhágon inneni magyarság a' megtámadott hon védelmi buzgóságára nézve naponként felmutat.

Ismerünk több ide való ifjút, honnét oly anynyian vesznek Bemünk alatt részt hazánk szabadság harczában, hol alakult a' 11 zászlóalj, mellynek sorában áll az öszszes tanuló ifjuság, melly legfőbb, hogy ne mondjuk egyedüli tényezője volt a' tavalyi forradalomnak, kik bebizonyíták a' világ előtt, hogy nem csak szájhősek tudnak lenni, miknek némelyek akkor kegyeskedtek elnevezni, ismerünk — mondom — egy néhány kolozsvári felserdült ifjút, kiket eddig is bánatjokra csak is a' rendkívüli anyai szeretet volt képes eltartóztatni, hogy honvédeké nem lettek, kik ma örömrögyögő arczzal, a' legnagyobb lelkesedéssel üdvözölték t. h. o. biztosunknak azon máról kelt 's a' városban mindjárt elterjedt rendeletét, melly szerint minden 18 — 30 évesnek fegyvert kell fognia.

Egészen más most a' hon védelmi buzgóságra nézve Erdély, mint a' Vai (=vaj) korában. Mily dicsőn viseli most magát a' székely?

Senki sem vonakodik fegyvert fogni a' hazátalmara 's igen helyesen. A' leggazabb ellenség, melly valaha létezett a' földön nincs megsemmisítve csak megkevesítve 's ma holnap a' honhatáriból kiüzve. A' pokoli ármány, melly megsemmisítésükre dolgozik, mindent elfog követni, hogy a' szétvert erőt 's minden szabadság elleni elemet öszszeszedje ismét 's vezesse ellenünk.

Hallatlan a' gazság, melly ellenünk szövetekezett; hallatlan erőt fejtünk ellene. Mi szabadok akarunk lenni 's a' szabadságban boldogok, de a' boldogság, mint a' bájvirág az aetherben, csak a' békében virul 's „a' ki békét akar: harczra készüljön.“

Anyák! nők! hazánk hölgyei! kiknek eddig is elvitázhatalan érdemeket van függetlenségünk harczáiban, ne tartóztassanak el könyeitek a' harczra képesekből egyet is a' fegyvertől. I.

Köztársasági czikkek.

I.

Hatalmason fejlődik a' népek szelleme.

Az újabb események, az Európa szerte általános forradalom, melyben élünk, e' legnagyobb harcza a' civilisationnak az absolutismussal — hasonlatosan a' viharhoz, mely mentől nagyobb, annál inkább tisztítja a' levegőt — újabb meg újabb 's tisztultabb eszmékre tanítja meg a' népeket.

Önézetre ébredt a' nép mindenfelé.

A' statustanok európai állása megváltozott,

a' legmerészebb publicisták doctrinai elavultak, legvérmesebb reményeinket is túlhaladta az idő.

'S mely századokon át, mint az elátkozott Sisiphus köhengergetésével, munkájával és fáradságával soha célta nem érhetett; mely jobbléte boldogságot még csak remélni sem tudott a' földön, mivel borzasztón sikerült a' gazságban leleményes eszü önkénynek vakságban tartani őt, hogy vele, mint a' filiszteusok a' megvakított Sámsonnal malmaikat, csak saját önérdekeit kezelje, a' nép, megtanulta ismerni jogait 's miért naponta imádkozott, de nem értette, most bizton hiszi, hogy eljő az istennek országa.

A' mindenható nép, köztársaságról, respublicáról beszél mindenfelé.

A' mondottakra vegyük csak maguskat fel például.

Hol állunk egy év előtt 's hol állunk most?

A' tavalyi átalakulás, a' felelős ministeriummal korlátolt királyság 's hiányos törvényeink a' legnagyobb megelégedés legváratlanabb boldogságával árasztának el minden kebelt, egész paradicsom vala hazánk.

Ha a' gazság a' becsületesség ellen nem támad, kinek jutott volna eszébe többet reményelni is?

Alig telt egy év el, melyben a' paradicsom kigyója, a' hitszegő király jóllétünkre 's életünkre tört; átlátván, miként a' legbecsületesebb miniszterek koszoruja is nem elég biztosíték az egyed-uralkodó — monarcha — 's környezete önkénye ellen: ma már köztársaság a' jelszó mindenütt hazánkban.

'S miről ma beszélünk, holnap meglehet életbe lép; mert jelenleg napok élete századok életével ér fel.

Nekünk nincs szerencsénk oly kedvező helyzetben lennünk, mint Wassington népének. Miután elszakadtunk is a' leggyalázatosabb dynastiától, e' testünkhez ragadt dejanira-köntöstől, mely megölni készült; miután függetlenségünk oklevele kezünkbe lesz is: azután is, hogy minő kormányformát választunk; sokat fog függni a' szomszéd országok állásától. Ezt ignorálunk nem szabad.

Nem mondhatjuk azért, hogy okvetlenül köztársasági kormányformánk lesz, mert a' jelen időben nem lehet máról holnapra biztosan következtetni? 's a' politica az exigentiák tana; de ki meri azt mondani, hogy nem lesz?

'S éppen azért, mert köztársasági kormányformánk lehet, 's létezhetnek még kik nem is tudják mi az? 's mert — kivált itt nálunk a' monarchico-aristocratico bureaucrat-tendentiák legtermékenyebb terrenumán, hol némelyek, mint tapasztalati szerencsétlenségünk volt, e' szóra köztársaság, respublica, csaknem dühbe jönnek — a' nép könnyen rossz informatorokra akadna: célunk e' köztársasági czikkekkal eszméket tisztálni, előre

elkészíteni a népet a köztársaságra, melyre törekedni látjuk Európa népeit; hogy mint közelebről is megjegyztük, Európa sorsának jobbra fordulta ne találjon készületlenül. I.

M. Vásárhelyről ápril 11-én indult ki a Szebenben feloszlott vadászesapatból és toborzás útján gyűlt 600 ujoncz N. Várad felé, a honvéd vadászokhoz. Vezérek: ezredes Ormai Norbert által jóváhagyás reményében kinevezett őrnagy Jenei József.

A feloszlott vadász zászlóalj lelkesbjei fölcsaptak 4 éveseknek 's megindultak élni-halni készszen, megkérdeni a kedves hazától van-e szüksége katonára?

Mi nálunk a Királyhágón innen, némely ember feledi, hogy a haza még nincsen megmentve, katonára van szükség és az ifjúságot attól elkedvetleníteni, haza elleni vétek.

Ormai ezredesnek Erdélybeni föllépése csáb erővel birt, pár hét alatt, a sok ujonczozások daczára is százanként sereglett a vidékbeli önkéntesek csapatja 's ha idő és pénz viszonyok engedik, pár hét alatt a szám két anynyira szaporodik.

Egy szeretett vezérnek könnyebb alattvalói közt fegyelmet tartani, mint egy gyűlölt zsarnoknak.

Küküllőmegeye e napon kezdette ujonczait besoroztatni. A kérelmes oláh és szász szülők száma megszámlálhatlan. Igaz ugyan, hogy Puchner uram számára az ifjúság virágát, kivált a kik a praefect urakat nem tudták elfizetni, szívesen áldozták Romania jóllétéért. Tessék csak most a magyarhaza szabadságáért is tenni valamit. Amott harczolt hogy szolga legyen, harczoljon itt, hogy érdemelje meg a szabadságot, a melyet neki a haza adott és letörölje azon gyálaszatot, melyet e nép árulása fejére hozott.

Mind a mellett is néhány falu kereken megtagadta az ujoncz adást. Elöl áll ezek közt O. Kocsárd. Készebbnek nyilatkoztatta magát rendre föbelövetni, semhogy a magyarnak katonát adjon, mert megszökött kapitánya, az oláh pap által értesült, hogy a muszkák az ó husvétot mindenestre kedves kocsárdi rokonaikkal kiváuják elöltöteni.

Szilágyi Lajos fiatal szolgabíró végire járt, hogy a kocsárdi pap a falusi szöllőkből nem közhölhet épen alapos híreket. Miután az eszélyes birkovács hurokra került, remélni lehet, hogy a falu megfosztva látván magát régi papjától, új hitre térend.

Van még egy magyar falu, hol egy exfőispán, ergo pecsovics mágnás, szereti a népet az ujoncz-adástól elkedvetleníteni. De ez a nép fölbredett immár, ezt elámitani nem lehet, azért Vásárhely utczáin nyíltan beszél áruló nevét.

Az ilyes madarakra több gondot kellene for-

ditani. Nem ártana számukra oly helyről gondoskodni, honnan ne hallszodják károgásuk föl a néphez. Eszembe jut ezen mágnásról a vásárhelyi lecsapott főbíró, ki e szerény igékkel szokja magát vigasztalni: „szívesen török egész családommal, mert a kedves királyom is szenved, de majd megfordul még minden.....“
Csatáry Vilmos.

Szathmármegeye, apr. 3 ki bizottmányi ülésében több olyan dolgok tárgyalattak, melyek a köztudomásra juthatást megérdemlik. Legelsőben is a nemzetörök mostani állásának czél-szerűsége jövév vitatkozás alá, abban állapodtak meg, hogy a mostani 12,000 főnyi nemzetiörök helyett, egy 2000 főből álló mozgó nemzetör vagy védsereg alakítását eszközöljék, meglevén abban győződve, hogy 2000 jól rendezett, fegyverezett 's felszerelt gyakorlott nemzetör 12,000 helyét, kiknek egy nagy része kedvetlen is, tanulatlan is, felszeretlen is, beteges is, rosszszellemű is 'sat. betöltendi, 's minthogy egy csapással két legyet ütni mindenki szeret: ennél fogva az olcsóbb és alkalmasabb védsereg felállítása közakarattal elhatározottat, megkérétvén egyszersmind a hadügyministerium, hogy ezen védseret alkalmas tisztekkel ellátni szíveskedjék, mert a nemzetörök kegyéből született tisztek, mint a restaurationalis megyei tisztek, csak paradéra nem dologra valók. — Örvedenünk kell hát, hogy Szathmármegeye hamar felfogva a felsőbb megyék példáját 's a fejlődő kor szellemét és szükségét ily idves térre lépett. Már csak a kivitelben az erélyesség ne hiányozzék, egy szép erőnek leszünk birtokába, melly a sok részben beteges és árva közszellemre is jó hatást gyakorolhat. Csak a tisztek megválasztása történnék még czélirányosan, ezen új intézetnek csak örvedenünk kellene. Ezen 2000 főnyi csapat a föld népessége szerint fog kivettetni 's vagyonsága szerint felszereltetni. Így mindenkinek lesz módja ha közvetve is hazájának szolgálhatni. — Egy nagy rész ennél fogva a kaphoz és kaszához visszatérhet, kikre a mostani időjárás mellett, mikor igen nagy részben a buzavetés elfagyott, igen nagy szüksége van, közérdek tekintetéből is a hazának.

Egy másik érdekes tárgy volt: gróf Károlyi Lajos jószágainak a közállomány részére történt lefoglalása. Gr. Károlyi Lajos, tudják olvasóink, hogy mostanság is hazája ellen minden kigondolható szerepben működik 's ennél fogva érdemessé tette magát, hogy a Rákóczi jószágoknak egy része, ha későre is, elébbi birtokosainak kezére visszakerüljön; mert hihetően Rákóczi is hajdonta erőszak útján lépett temérdek jószágai birtokába 'sat.

A mult napokban N. Károlyban elfogtak egy hírneves régi ismerősünket, Pillert, ki nemese-

dés perben **Becsei** nevet vett fel, minthogy talált a névhasonlatosság — ő mind a magyar álladalomtól, mind a Windischgrätz kormányától tetemes pénz összeget vett sószállításra — most N. Váradon a vész törvényszék előtt áll.

Közli N. Elek.

Vegyes hírek.

— Battyáni Kázmér Szent-Tamást földig lerontatta, a sánczokat behuzatta. A gazdátlan maradt földek, az Estilapok szerint, szorgalmas magyar családokkal fognak bételepítettetni.

— Ugyanazon lapban olvassuk, miszerint a szent-tamási toronyból lehozott harangokból emlékpénzek fognak veretni azon hadfiak számára, kik az ostromban részt vettek.

— A bácskai helységek nagyobb része önkint küldött hódoló követeket a főkormánybiztosnak. Ó-Becse rögtön haza bocsátotta az ott fogva tartott 800 magyart.

— Ezerenkint sietnek vissza Bácskába a kiűzött magyar családok, visszaszerzett földeiket újra mivelendők.

— A szolnoki vasútvonalon Vecsésnél 22 kocsi álló trainre, mely egy zászlóalj horvát katonát vitt, bukkant egy czirkáló lovas csapatunk. Huszáraink a katlanba löttek s a mozdony megállott. Ekkor a horvátok kezdettek kiugrándozni a kocsikból. Huszáraink leapritották nagy részét.

Furcsaságok a tábori életből.

— Az erdélyi hadseregben azon hir szárnyal, miszerint Puchner főlörményén Bécsbe, a magyarhoni őszes császári hadsereg főparancsnokául kérte magát kineveztetni, miután csak így remélheti a dynastia, hogy dolgai Magyarhonban is szintoly hamar tisztába hozatnak, mint Erdélyben már tisztába hozattak.

— És a magyar hadsereg nagy örömmel fogadta ő nagyméltóságának főhadi szertárnokká lett kineveztetését, miután ő nmlga épen kineveztetése perceiben rendkívüli érdemeket szerzett e kitüntetésre, nagy menynységű és becsü hadiszerek birtokába juttatván a magyar hadsereget.

— Hogyan lehet kutyából urrá lenni? Tudjuk, hogy csak egy pár hónap előtt Erdélyben becsületes magyar emberek így czimeztettek: „Ihr Hunde, Magyarren.“ Most Beszterczen és vidékén a közhonvédet is így czimezik: „Sie Herr Ungar!“

— A beszterczei főparancsnoksághoz béo-

znlő kérések közt pedig nem egy van ily czimű: „Besztercze vidékén uralkodó N. N. ezredes 'stb. urnak.“

(1) Küküllőmegyében Sárdon, Segesvár közelében, vagyon egy haszonbérbe kiadó jóság, kinek szándéka volna hozzá szollani, jelentse magát vagy ottan helyben- vagy Kolozsvártt belső közéletczájában 496-dik szám alatt.

HIRDETMÉNY.

(3) A kolozsvári élelmi fő-biztosság részéről köz-hirre tétetik, hogy,

1-ször f. é. apr. 5-kén a bethleni fiókraktár biztosától beküldetett a kolozsvári főélelmi biztoshoz: ökör 6 d.—tehén 7.d.—borju 12.d.—és csikó 2 darab.

2-or Kolozsmegyéhez tartozó Velkér nevű helységből beküldetett: 321.d.rablott nagy juh, berbécs, 1 és 2 éves bárány,—és 134 darab szopó kis bárány.

3-or Az Urbán itteni táborozásakor 2. lovat a feleki papnál hagyván a koborló oláhok—egyik kised pejkancza fehér homlokkal, a másik kised fekete kancza, f.-é.—és hó 6-an, az élelmi biztosság által átvétetett.

4-er Órnagy Haller Sándor vezénylete alatt, a Hesz-dára 's környékére kiránduló csapatok által lefoglaltott f.-é.—márt. 29-én az engedetlen hesdátiaiktól: 72.-nagy ökör.—81.két és egy éves ünő és ökörborju, 71.-tehén,—1. bika —7 idei szopo borju.—751. nagy juh.—180 bárány,—32. kecske,—14 gidó, és 41. darab ló, mellyek közt egy 's két éves, és szopó csikók is vannak.

Mind ezen marhák Kolozsvártt élelmi gazdakezelő Csulak Dániel utján maga rendjén megláthatók, a lehető tulajdonosok arra utasítottván: hogy követeléseiket 8 nap alatt az e végre kirendelt biztományhoz adják be;—mely határidőn túl a marhák közárverés utján el fognak adattatni, Kolozsvár apr 10-én 1849.

(3)

(6) O. Szilváson, 's hozzá tartozó helységekben — egy Preszakán, B. Botsárdon, terjedelmes szép majorsági birtokok — úgy egész mundra praedialis birtok egy vagy több évekre, a jeleni környülményekhez képest kedvező feltételek mellett, a folyó évi apr. 24-ről számítandólag, minden órán haszonbérben kiadók — bővebb értesítést lehet irántok venni Kolozsvártt az Ovárbá gr. Mikes háznál.

(6)

3) Memnon barnapej, angol televér mén Cató-ivadék, hág itten Kolozsvártt 15 p. forintért, belső királyutczájában 36-ik számú háznál.

(3)

KIADANDÓ SZÁLLÁSOK.

(5) Pesti kereskedő Delhaes testvérekek három utszára rugó, ovári 242. szám alatti házuknál és telkükön több rendbeli, külön külön használható, több vagy kevesebb szobákból álló jól ellátott szállások kiadandók. Értesítést vehetni irántuk ügyvéd Kollát Sándortól hidutszai saját házánál 281 szám alatt a quarta házzal éppen szembe.

(8)